

Učebné osnovy

Etická výchova 5. – 7. ročník
ISCED 2

Nižšie sekundárne vzdelávanie

Charakteristika predmetu

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele predmetu

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť, má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou, jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách, charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania, koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľúti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sú zakomponované v desiatich základných témach a šiestich aplikačných témach:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita

8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu v nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu
 - umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
 - vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie
 - umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie
 - umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie
 - spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg
 - umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou
 - rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
 - vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
 - umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

5. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
Osvojiť si základné sociálno-komunikačné zručnosti	<p>Otvorená komunikácia Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky.</p>	<p>-vie vymenovať druhy komunikácie a jej úrovne - vie vysvetliť pojem otvorená komunikácia</p>	<p>- uvedomuje si príčiny komunikačných šumov a vníma miesto komunikačných prekážok pri nedorozumeniach</p>	<p>- dobre zvláda základné komunikačné zručnosti – predstavenie sa, pozdrav, poďakovanie, prosbu, ospravedlnenie sa - -v komunikácii badať odstraňovanie komunikačných šumov</p>
Osvojiť si zručnosti pozitívneho hodnotenia seba aj druhých	<p>Poznanie a pozitívne hodnotenie seba Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech, vzťahy, záujmy...).</p>	<p>- rozumie a vie vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie - vie pomenovať prvky podporujúce sebaúctu u ťiaka</p>	<p>- uvedomuje si dôležitosť poznania svojich silných a slabých stránok - pozná elementy formujúce jeho sebaúctu</p>	<p>- badať snahu o väčšie sebapoznanie a rozvíjanie pozitívneho hodnotenie seba - v správaní badať väčšie sebaovládanie</p>
	<p>Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...) hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných, ich verbálne vyjadrenie, prípadne písomné vyjadrenie pozitív iných, reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým, starým, chorým a pod.</p>	<p>- vie vysvetliť dôležitosť pozitívneho hodnotenia druhých v medziľudských vzťahoch</p>	<p>- chápe zmysel pozitívneho hodnotenia druhých - učí sa vidieť problémy postihnutých, starých a chorých a objavuje ich dary</p>	<p>- je schopný verbalizovať pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach - vie ohodnotiť dobro u iných i v podmienkach záťaže – u postihnutých, starých, chorých</p>
Osvojiť si tvorivé riešenia každodenných situácií v medziľudských vzťahoch	<p>Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva Rozvíjanie základnej tvorivosti, objavovanie darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárne, prosociálna...) radosť z tvorivosti, tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre rodinu, pre ľudí v núdzi...).</p>	<p>- vie vysvetliť aké má miesto tvorivosť v medziľudských vzťahoch - vie vymenovať znaky tvorivého človeka</p>	<p>- rozumie, že tvorivosť je potrebná nielen pre vedu a umenie, ale aj pre vytváranie medziľudských vzťahov</p>	<p>- pri robení dobra je iniciatívny a tvorivý - vedieť si vážiť dobro poskytnuté iným človekom</p>

Osvojiť si základné pojmy, súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia	Etické aspekty ochrany prírody Vnímanie prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...) ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách – tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zaťažené svetlo).	-vie vysvetliť súvislosti medzi ľudskou činnosťou a životným prostredím – vie uviesť príklady ekologickej etiky (šetrenie energie, ochrana prírody)	- cíti sa súčasťou prírody a chce jej pomôcť - vníma svoje možnosti pre ochranu životného prostredia	- podľa svojich možností a výziev, ktoré ponúka daný región, chráni prírodu a životné prostredie
--	--	---	---	--

6. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
Osvojiť si ďalšie prosociálne zručnosti, ako napr. vyjadrovanie citov, empatia, asertivita, prosociálne správanie.	Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov Uvádzanie žiakov do tajomstva citového života, definovanie a delenie citov, pocitov, identifikácia vlastných citov, pomenovanie, uchopenie, vyjadrenie a spôsob ich usmerňovania. Pomoc pri verbalizácii citového sveta – ponúknuť žiakom paletu vyjadrení pre to, čo prežívajú. Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých Rozvoj empatického vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosťi empatie pre seba samého. Zložky empatie – kognitívna a empatická. Jej rozvoj – počúvanie, podobná skúsenosť, citlivosť, vyprázdnenie sa pre druhého, samotné zažívanie zo strany druhých. Zvládnutie asertivity Asertivita ako súčasť komunikácie. Spôsoby správania v kolíznych situáciách – pasívne, agresívne	-vie vysvetliť pojem city a ich základné členenie-tie, čo sa spájajú s prežívaním pohody (radosť, nádej, istota, vďačnosť, láska...) a tie, čo sa spájajú s prežívaním nepohody (hnev, neistota, odmietnutie...) -rozumie a vie vysvetliť vplyv citov na zdravie a výkonnosť človeka -rozumie a vie vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziľudských vzťahoch - vie vysvetliť pojem „sebapresadenie“ a pozná jeho význam v medziľudských	-chápe dôležitosť vyjadrenia citov pre život -z vlastnej skúsenosti chápe, ako vplyvajú city na zdravie a výkonnosť - chápe význam empatie vo svojom živote a je ochotný ponúkať ju iným - je schopný reflektovať na svojom živote	- vie narábať s pojmovým aparátom, ktorý sa týka identifikácie citov (vie pomenovať rôzne spôsoby vlastného prežívania) - badať snahu vyjadrovať city zrozumiteľne a bez zraňovania iných -v komunikácii badať prvky aktívneho počúvania a prejavovania empatie - pri strete záujmov je schopný komunikovať asertívne, hájiť si

<p>Osvojiť si pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie.</p>	<p>a asertívne. Vysvetlenie podstaty asertivity – pokojné presadzovanie svojich názorov bez toho aby sme ubližovali inému. Výhody a nevýhody všetkých troch typov správania. Asertivitou odbúravame agresivitu, bránime svoje práva, bránime sa proti manipulácii a útokom a učíme sa vyjadriť svoj názor.</p> <p>Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre Vysvetlenie pojmov vzor, model, idol. Pozitívne a negatívne vzory. Pozitívne vzory správania v histórii, literárne vzory, filmoví hrdinovia. Rozvíjať schopnosť mravného úsudku na modeloch správania, ktoré sú prezentované v médiách. Čo je to dobro a zlo v ľudskom živote? Ako sa prejavuje na správaní jednotlivcov a skupín, s akými dôsledkami pre jednotlivca a skupiny?</p> <p>Pozitívne vzory v každodennom živote Vedíme ťiakov k citlivosti na vnímanie ľudí okolo seba, anonymný hrdina. Moje okolie a dobrí ľudia, čo si na nich najviac cením? Ako by som chcel ťiť a ako nie, ako kto a prečo? Prečo sa mi nedarí byť takí ako oni? Každý človek je pozvaný k naplneniu svojho ťivota dobrom originálnym spôsobom. Môžem byť aj ja vzorom pre iných?</p> <p>Prosociálne správanie Komponenty prosociálneho správania: - správanie v prospech druhého, správanie bez očakávania protislužby, alebo vonkajšej odmeny, správanie podporujúce reciprocitu, správanie, ktoré nenaruší identitu osoby, ktorá sa správa prosociálne. Druhy prosociálneho správania: pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo.</p>	<p>vzťahoch</p> <p>- vie vysvetliť pojmy vzor, model, idol, ideál - vie rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory - vie uviesť aspoň dva negatívne a dva pozitívne príklady vzorov z histórie a z literatúry i zo svojho okolia</p> <p>vie vymenovať vlastnosti ľudí, ktorí môžu byť pozitívnym vzorom a vie aspoň dvoch takýchto ľudí identifikovať vo svojom okolí</p> <p>- rozumie a vie vysvetliť pojem prosociálne správanie (prejavené dobro vo vzťahu k inému človeku bez očakávania aktuálnej odmeny) - vie vymenovať niektoré druhy prosociálneho správania</p>	<p>všetky tri formy správania - agresívne, pasívne a asertívne - chápe výhodnosť asertívneho správania pre ozdravenia a jasnosť vzťahov</p> <p>- chápe pojmy vzor, model, idol vo svojom živote - cíti obdiv voči prosociálnym vzorom a chce sa im podobať</p> <p>- chápe dôležitosť prítomnosti prosociálnych vzorov vo svojom živote - sám sa identifikuje s niektorými vlastnosťami svojich vzorov</p> <p>- z vlastnej skúsenosti si uvedomuje, čo je to nezištnosť pri konaní dobra - tešia ho rôzne druhy prijatého i vykonaného prosociálneho správania</p>	<p>svoje právo, avšak vnímať a rešpektovať i oprávnený nárok iného</p> <p>- je schopný posúdiť a detronizovať svoj idol - prejavuje schopnosť mravného úsudku pri posudzovaní pozitívnych a negatívnych literárnych i historických vzorov</p> <p>- pripúšťa možnosť byť potencionálnym vzorom a v tomto zmysle badať prvky väčšej zodpovednosti</p> <p>- badať rozvoj empatie ako predpokladu prosociálneho správania - je ochotný pomôcť, podeliť sa - vie prijať ponúkanú pomoc - participuje na tvorbe sociálnych projektov v triede, príp. v blízkom okolí</p>
---	---	--	---	--

7. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
<p>Osvojovanie si základných postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievajúce. Učenie sa poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaocenenie.</p> <p>Učenie sa obhájiť svoje práva a názory.</p> <p>Osvojenie si pojmov asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie.</p> <p>Poznávanie svojich práv a povinností v rodine, učenie sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje</p>	<p>Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k človeku. Poznávanie svojich silných a slabých stránok, pozitívne a negatívne vlastnosti. Zdravé sebavedomie. Prijatie samého seba aj so svojimi nedostatkami.</p> <p>Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory Vedieť sa presadiť a obhájiť v rôznych situáciách: opýtať sa prečo, vedieť odmietnuť, vysloviť sťažnosť, vysvetliť svoje názory, požiadať o láskavosť, vysloviť návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny, alternatívne spôsoby riešenia konfliktov, asertivita a asertívne práva</p> <p>Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity Nový vzťah k druhým: nezávislosť a rešpektovanie. Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými. Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v tíckom kolektíve, v záujmových skupinách...).</p> <p>Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine Hlbšie poznanie vlastnej rodiny (ako poznám svoju matku, svojho otca,</p>	<p>-vie vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti</p> <p>- vie vysvetliť uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti</p> <p>- vie vysvetliť pojem manipulácia</p> <p>-vie vysvetliť slová: nezávislosť a rešpektovanie, ponúkajúce a prijímanie slobody, zodpovednosť -pozná zásady prosociálneho správania - vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine</p>	<p>- poznáním svojich silných a slabých stránok svojej osobnosti vytvára priestor pre sebaaprijatie a rozvoj intrapersonálnej komunikácie</p> <p>- chápe proces sebaakceptácie</p> <p>- rozumie manipulatívny spôsobom v správaní svojom i v správaní iných</p> <p>- pozná svoje právo na odmietnutie nevhodnej ponuky a pozná zásady jej uplatnenia</p> <p>-chápe, že zodpovedná sloboda ho vedie k dobru pre iných i pre seba</p> <p>- chápe pojmy zodpovednosť a vernosť</p> <p>- uvedomuje si svoje</p>	<p>- v komunikácii i vo vzťahoch prejavuje sebaúctu</p> <p>- vie vyjadriť svoje myšlienky, formuluje ich ako svoj názor</p> <p>- obhajuje svoje legitímne práva</p> <p>- svoje názory doloží argumentáciou</p> <p>- rozlišuje manipulatívne správanie iných i seba a odmieta ho</p> <p>- v komunikácii uplatňuje prvky asertívnych techník (vedieť povedať nie)</p> <p>- v správaní badať posun k prosociálnosti</p> <p>- je verný zásadám prosociálnosti</p> <p>- postupne preberá zodpovednosť za svoje rozhodnutia</p>

<p>rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg.</p>	<p>súrodencov...).</p> <p>Uplatňovanie sociálnych zručností v rámci rodiny (byť empatickým, otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívnym...).</p> <p>Zdravá a nezdravá kritickosť. Reflexia nad vlastnou kritickosťou v rodine. Pochopenie rodičov a súrodencov, dobré vzťahy v rodine, tolerancia a rešpektovanie autority, vzťahy medzi súrodencami.</p> <p>Rešpektovanie pravidiel hry (práva a povinnosti) v rodine.</p>	<p>- vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine</p>	<p>práva a povinnosti v rodine a snaží sa chápať ich význam</p> <p>- túži prispieť svojim dielom do dobrého fungovania vlastnej rodiny</p>	<p>- prejavuje snahu vychádzať dobre s členmi vlastnej rodiny</p> <p>- v rodine uplatňuje základné komunikačné zručnosti, požiadať o láskavosť, o odpustenie, vedieť vysloviť návrh</p> <p>- v rodinnom prostredí vie použiť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v prosociálnom správaní</p> <p>-prejavuje spoluúčasť na rodinnom živote</p> <p>- je schopný reflektovať vlastné pôsobenie v rodine</p>
<p>Spoznávanie svojej sexuálnej identity, chápanie pozitívnych hodnôt priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomovanie si rizík, spojených s predčasným sexuálnym životom.</p>	<p>Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti</p> <p>Rozvíjanie sexuálnej identity. Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Priateľstvo a láska. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi. "Zázrak života" - počatie a prenatálny život ľudského plodu.</p> <p>Rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou.</p> <p>Predčasný sexuálny styk, jeho príčiny a dôsledky.</p> <p>Pohlavné choroby a AIDS.</p> <p>Následky odtrhnutia sexu od osobného vzťahu a zodpovednosti.</p>	<p>- vie čo je to počatie a prenatálny život človeka</p> <p>- vie vysvetliť dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti</p> <p>- vie vysvetliť príčiny a dôsledky predčasného sexu</p> <p>- vie čo sú to pohlavné choroby a AIDS</p>	<p>- sexualitu vníma ako veľkú hodnotu</p> <p>- vníma a stotožňuje sa so svojou sexuálnou identitou</p> <p>- chápe pozitívne hodnoty, ako priateľstvo, láska, manželstvo a rodina</p> <p>- uvedomuje si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom</p> <p>- túži po hlbokom vzťahu založenom na úcte a vzájomnej láske</p>	<p>- o otázkach sexuality hovorí úctivo</p> <p>- neznáme oblasti si ujasňuje dialógom s rodičmi, alebo učiteľom,</p> <p>- vo vzťahu k inému pohlaviu je pozorný a vnímavý</p>
<p>Rozvíjanie pozitívneho postoja k postihnutým, chorým a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie.</p>	<p>Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom.</p> <p>Rozvoj empatie, komunikácie s vyššie spomínanými ľuďmi.</p>	<p>- vie vymenovať obmedzenia a prednosti chorých a osôb so špecifickými potrebami</p> <p>- vie zdôvodniť potrebu i špecifiká</p>	<p>- uvedomuje si ťažkosti, ktoré prežívajú starí a chorí ľudia a túži im pomôcť</p>	

	Ochota chápať ich potreby, ale aj vidieť ich možnosti a bohatstvo, ktoré môžu odovzdať ostatným. Tolerancia, rešpektovanie odlišností, generačné rozdiely.	komunikácie s osobami so špecifickými potrebami		- v kontakte so starými, chorými a s osobami so špecifickými potrebami prejavuje prvky tvorivej prosociálnosti
--	---	---	--	--

Učebné zdroje pre žiakov

Roberto Roche Olivar- Etická výchova

Dave Jonson- Nikdy sa nevzdávaj, Poďme sa rozprávať, Život je zaujímavý

Nancy van Peltová – Umenie komunikovať bez zábran

Refael Redhammer – Fajčenie a zdravie

Hodnotenie predmetu:

Predmet je nehodnotený. Na vysvedčení sa uvedie absolvoval(a). Aj napriek tomu musí mať žiak spätnú väzbu, ako zvládol určité kompetencie a zručnosti. Zohľadňuje sa príprava žiaka na daný predmet (pravidelné nosenie pomôcok) , snaha a aktivita. Pri hodnotení sa vychádza z Metodického pokynu č.7/2009-R z 28.apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy a POP MŠ SR na šk. rok 2010/2011. Vhodné je v priebehu celej hodiny žiakov neustále motivovať pochvalami a povzbudením.

Prierezové témy

1.Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

Cieľ – rozvíjať u žiakov schopnosť spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba a vedieť vytvoriť nejaký produkt. Táto prierezová téma sa prelína tromi vyučovacími hodinami plnená v rámci tematického celku Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine.

2. **Osobnostný a sociálny rozvoj** : Cieľ –rozvíjanie sebareflexie, spoznávať seba samého svoje dobré aj zlé stránky, rozvíjať sebaúctu, sebadôveru, naučiť sa rešpektovať názory iných. Cieľ tejto prierezovej témy je plnený vo všetkých tematických celkoch.

3. **Environmentálna výchova** – v TC Etické aspekty ochrany prírody v 5. ročníku